

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za znanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Novi nemški cesar.

„Cesar Viljem je mrtev, živel cesar Friderik!“ tako je začel „Berliner Tageblatt“ svoje poročilo o smrti nemškega cesarja. Po pruskem prestolonasledstvu postane sedaj cesarjevič Friderik pruski kralj in po nemški ustavi h kratu nemški cesar. Mislilo se je sicer, da morda zaradi hude bolezni prestola ne bode niti vsprejel, a vsa novejša poročila javljajo, da ga nikakor ni voljen tebi nič meni nič prepustiti princu Viljemu.

Novi cesar je sedaj v 57 letu. Deset let star je princ Friderik stopil že po starih pruskih tradicijah v vojsko kot nadporočnik. Skrbeli so posebno za njegovo vojaško, pa tudi znanstveno izobraženost. 7. novembra 1849. leta, malo dni potem, ko je postal polnoleten, odšel je na vseučilišče v Bonn, kjer se je učil zlasti pravoznanstva in zgodovine.

Čez tri leta je dovršil svoje študije na vseučilišču zopet ustopil v vojno službo in bil imenovan majorjem. Še tisto leto je s svojim očetom prišel k avstrijskim manevrom v Olumuc, pri kateri priliki se je sešel z našim cesarjem, ki ga je imenoval imejteljem 20. pešpolka. Iz Olumuca šel je na Dunaj.

Dve leti pozneje je polkovnik Moltke bil imenovan njegovim osebnim pobočnikom, kar je mnogo pripomoglo vojaški izobraženosti prinčevi. Leta 1858. poročil se je z najstarejšo hčerjo angleške kraljice princesinjo Viktorjo. To ženitev je tedaj kaj različno sodilo javno mnenje na Angleškem in Nemškem. Angleški narod ni bil nič prav zadovoljen, ker tedaj Hohenzollerska dinastija ni bila še dosti čislana v Evropi ter je veljala za reakcionarno. Bali so se, da bi ta dogodek slabo ne uplival tudi na razvoj svobode v Angliji, v Nemčiji so pa bili jako zadovoljni s tem, ker so se nadejali, da bode ta ženitev utrdila težko priborjene svobodne institucije.

V znanem prepiru mej parlamentom in vlado, oziroma kraljem samim, se je vedno potegoval za pravice parlamenta. Povsod se je kazal jako liberalnega. V državnem svetu, katerega član je bil, se je potegoval za svobodne naprave. Bil je v vojni proti Danskej, potem pa v vojni z Avstrijo, v ka-

terej je bil poveljnik druge vojske. Priboril je več zmag in je zlasti pri Sadovi mnogo pripomogel k zmagi. 1867. leta pohodil je Pariško razstavo, in 1869. bil je pri otvorenju Sueškega prekopu. V vojni s Francozi bil je poveljnik južnonemških čet in je on 4. avgusta priboril prvo zmago v tej vojni, prisvojivši si Weissenburg, dva dni pozneje je pa s svojimi četami zmagal pri Wörth-u. Po bitvi pri Sedanu, katere se ni udeležil, se je pa v gradu Bellevue sešel on in pa kralj z ujetim francoskim cesarjem Napoleonom. Za njegovo hrabrost v vojni imenoval ga je kralj generalnim maršalom. To je najvišje dostojanstvo v pruski vojski in ga pred njim še ni bil dosegel noben Hohenzollerski princ. Ko se je proglasilo cesarstvo, je on prvi poljubil cesarju roko. Dne 2. marca 1871 šel je na čelu svoje vojske v Pariz. Po končani vojni bil je imenovan generalnim nadzornikom IV. armadnega nadzorstva in je vsled tega vsako leto pohodil južno Nemčijo.

Leta 1872. sešel se je z avstrijskim cesarjem v Ischlu, prihodnje leto prišel je k razstavi na Dunaj in dve leti pozneje pa k pogrebu cesarja Ferdinanda. Ti shodi z našim cesarjem neso ostali brez vseh posledic za politiko, ampak so že gladili pot nemško-avstrijske zvezi.

Leta 1878. leta je nekaj časa nadomestoval cesarja, ter slednji ni mogel opravljati vladnih poslov, ko ga je bil obstrelil Nobeling.

Leta 1883. je cesarjevič potoval na Španjko in od tod v Italijo, ter je obiskal španskega kralja, italijanskega kralja in papeža. Povsod je bil jako slovesno vsprejet. To potovanje, ki ni bilo brez vsega političnega pomena, so tedaj razni listi jako obširno popisavali. To potovanje sicer, kar se tiče Španjske, ni doseglo svojega namena, pač pa kar se tiče Italije. Njega posledica je tripelaljanca.

Nastop novega vladarja ne bode premenil dosti nemške politike, kar je čisto naravno, ker cesar Viljem ni imel dosti upliva na politiko in ga tudi cesar Friderik ne bode. Vodil jo bode naprej knez Bismarck, kakor jo je doslej. Da si bode prizadeval obvarovati Nemčijo pred vojno, je naravno, kajti Nemčija v vojni nema kaj pridobiti, pač pa izgubiti. Bismarcku bode pa stališče v tem oziru težje, ker

v cesarja Friderika ne bodo zlasti Rusi toliko zapupali, kakor so v Viljema. Kako prijateljstvo je vladalo mej ruskim in nemškim cesarjem, kažejo izjave ruskih oficijoznih listov. Uradni „Praviteljstvenij Vjestnik“ izšel je črno obrobljen, „Journal de St. Petersbourg“ pa piše, da zguba cesarja Viljema je hudo zadela ne le Nemčijo, temveč tudi Rusijo, kajti umrl je najboljši prijatelj ruske dinastije. Prva leta njegovega vladanja proslavil se je v vojnah, zadnje pošteno delal za ohranjenje miru.

Govori se, da bode novi cesar v svoji proklamaciji posebno naglašal, da se bode njegova vlada pred vsem prizadevala ohraniti mir. To tudi radi verjamemo, a je le vprašanje, če se jej bode posrečilo.

Kar se tiče slovanstva pa smrt cesarja Viljema najbrž ne bode imela nikacega dobrega niti slabega upliva. Pod vlado cesarja Viljema so se zatirali Poljaki, ker je to želel Bismarck in ravno tako bodo se pod vlado cesarja Friderika. Mi nismo tako optimistični, kakor je rusko „Novoje Vremja“, ki se nadeja, da bode novi cesar prikrajal politično vsemogočnost Bismarckovo, k čemur bode posebno pripomogel upliv cesarice, in posledica bode, da se bode to stoletje končalo v miru. Kaj tacega mogli bi jedva pričakovati, da je cesar zdrav, ne pa neozdravljivo bolan, ko bode morda že čez malo mesecev božja previdnost poklicala ga za očetom.

Skrajnost boja fakijskega.

Pod tem naslovom priobčila je „Česká politika“ dne 7. t. m. nastopni članek:

„Glejte, da se venkaj spravite!“ Tako zavrne častni gospod župan v Liberci dra Šamánka, trdečega, da ima pravico s češkim jezikom potezati se za Čehe, kar je v zakonu utemeljeno, ter prouzroči proti njemu disciplinarno preiskavo. A kar je gospod župan takisto lepega znašel, to fakijsko časopisje jednoglasno objavlja kot jedini pravi način, kako se ima govoriti s sitnimi Čehi v zaprtem ozemlju. Še hujše so se vedli fakijski v Ljubljani. Tam sicer niso mogli dru. Tavčarju, znanemu advokatu in voditelju slovenskemu, ukazati, da mora molčati, ker nemajo v to moči, ali za to so pa sklicali nadenj naravnost kazensko sodišče, ovačivši ga, da je pregrešil

LISTEK.

Dr. Jozef Miloslav Hurban.

„Mátyas földje“, to je „dežela Matjaževa“, kakor zovejo Ogrí deželo našega bratskega naroda slovaškega po slavnem Slovaku Matjažu Trenčinskem, ki je osvobodil Slovake ter jih vladal samostalno do leta 1312., dežela Matjaževa tedaj izgubila je pred kratkim jednega najodličnejših sinov svojih; izgubila je najhrabřejšega svojega prvoboritelja, ki se je ne samo s peresom, nego i z mečem boril za svoj narod. Miloslav Hurban umrl je, a ves narod slovaški oplakuje smrt njegovo. Slovenci kakor tudi ostali Slovani, spominjali so se dostojno zaslug Hurbanovih na polju političnem in književnem; i vredno je, da življenje in delovanje toli znamenitega moža še natančneje opišemo in ocenimo.

O življenju in delih Hurbanovih ne bomo govorili na široko, pač pa mislimo tem bolj poudariti politične in književne ideje kot vodnice Hurbanove.

Jozef Hurban se je porodil dne 19. marca l. 1817. v Beckovi, kjer mu je bil oče dlje časa evangelijski pastor. Po dokončanih osnovnih šolah studoval je v Trenčinu, a potem v Požunu, kjer je do-

vršil gimnazijske, filozofske in bogoslovne nauke. Požun je velevažno mesto za Slovake. Pri Požunu je pala l. 907. velikomoravska država; pala je tedaj politična svoboda Čehov, Slovakov in panonskih Slovenov. In kakor je pri Požunu bila zakopana samostalnost Slovakov, tako je več stoletij pozneje takorekoč na grobu zakopane svobode uzrasla in takorekoč pognala slovaška književnost. V Požunu so Slovaki osnovali društvo, kateremu je bil Hurban v letih 1836 — 1840 najodličnejši član. Jednako društvo so imeli Slovaki tudi v Levoči pod visoko Tatro, toda kakor znano, zatrla je nedavno ogerska vlada obe društvi.

V imenu Požunskega društva potoval je Hurban l. 1839 po Češki in Moravski ter potovanje nam podal v spisu: „Cesta Slováka ku bratřím slovanským na Morave a v Čechách“ kateri spis je izdal v Pešti l. 1841. Leta 1842. jel je izdavat almanah „Nitra“. Prvi zvezek „Nitre“ je bil pisan v češkem jeziku, drugi in ostali pa že po uplivu Ljudevita Štúra v slovaškem narečju.

Leta 1843. bil je izvoljen za pastora v Hlbockem, a l. 1846. je izdal v Budimu zelo važen spis z naslovom: „Unia, čili spojeni, Lutheránů s Kalvíny v Uhrách“. Kakor znano, zahteva

državna ideja mažarska, da vse nemažarske narodnosti pod krono sv. Števana pomažarijo. Pri Slovakih je za Hurbanove dobe deloval za to idejo najbrezobzirnejše grof Zay, ki se je neumorno trudil, kako bi Slovake luterance spojil z Mažarji kalvinci. Rečeni grof je pač mislil, ako se mu posreči spojiti slovaške luterance z mažarskimi kalvinci, to je, ako bi se mu posrečilo pretopiti kalvince v kalvince, da dobodo Ogrí s tem večji upliv na Slovake in da se bode potemtakem pomažarenje luteranskih Slovakov izvrševalo gladkeje in hitreje. Ako bi se bil res uresničil grofa Zaya načrt, ne bi s tem pokalvinili vseh Slovakov, kajti vseh Slovakov je blizu 3 milijona, in teh je dobra polovica katoliška. Hurban je v svojem spisu „Unia“ toli izvrstno dokazal nemogočnost te spojitbe, da ga je Lipsko vseučilišče imenovalo doktorjem teologije. Zajedno pa je Hurban s tem spisom, in to mu je velika zasluga, obrnil Slovake še večje podvrženosti mažarskim težnjam.

Istega leta namreč 1846, jel je tudi izdajati znanstveno književni časnik „Slovenské Pohladi na vedy, umeňja a literatúru“, v katerem je za čudo razvijal svoje književno delovanje. Ta časnik je zanimljiv in važen, ker nam je Hurban v njem narisal politično gibanje „Slovakov in ker je

goljufo. Častivredno Dunajsko časopisje jim je seveda pritrkavalo, in tako se je zgodilo, da je v resnici zvedena bila proti dru. Tavčarju kazenska pravda, katera je povsem, kot je dejal sam državni pravdnik, pokazala namesto krivde obtoženega le zlovoljnost tistih, ki so ga sumničili.

Velepoučljiva je v tem pogledu brošura, katera je sedaj izšla o pravdi proti dru. Tavčarju. Ona jasno kaže način delovanja naših narodnih protivnikov. Ker jim je dr. Tavčar bil trn v peti, skušali so ga napraviti neškodljivega in brumeli so proti njemu v „Neue Freie Presse“, da je goljufal za 50 gid. Pol leta se je pisalo in govorilo o tem, pol leta so blatili moža, ki častno mesto zavzema v družbi, ki se odlikuje po imovitosti in je znan po svoji radodarnosti in ljudomilosti. Naposled se je pokazalo, da ni pregrešil dejanja nečastnega, nego storil se zaslužnega, ker je obvaroval siromašni rodbini imetek, ki bi ga sicer izgubila bila.

To so pojavi, katerim se malo podobnih nahaja mej olikanimi narodi. Od boja proti našim roko-dalcem, obrtnikom, proti češkim učencem in služkinjam prestopila je gospoda fakijska k doslednostim, katere vidimo v Liberci in v Ljubljani. Da je temu res tako, dokazuje „Deutsche Zeitung“ in Warnsdorfski vznemirjeni list, kateremu se vsa dosedanja agitacija „schulvereinska“ in „handwerkervereinska“ vidi medla in slaba. „Drugače moramo ž njimi govoriti“, vzklikuje naposled. „Po Liberški jim moramo povedati, po čim da je blago. Znaprej zginejo vsi oziri in zgodi se, kar se zgodi, znebiti se moramo življa, kateri v vsem in povsodi svoje neprijateljstvo do nas stavlja v prvo vrsto.“

„Kako dolgo še?“ moremo reci s Ciceronom in uverjeni smo, da ti izrodki delovanja fakijskov ne morejo živeti dolgo. Take skrajnosti morajo imeti učinek, da vzbude reakcijo v dostojnem življenjskem in usamijo končno tolpo, ki deluje po tacihi načelih. Blagodejni tega učinek javlja se že tudi mej Nemci v Ljubljani, ki se pričenjajo sramovati svojih rojakov. Učinek ta se bo prejel ali slej pokazal tudi v zaprtem ozemlju.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. marca.

Konference škofov na Dunaji so se končale. Škofje so sklenili, da izdadó pastirski list za konfesionalno šolo, kateri se bode čital po vseh cerkvah. — Škofje so pa že tudi poprej delali za konfesionalno šolo. Že 30. januarja bili so ministru bogočastja in nauka izročili spomenico, kako naj se preustrojijo ljudske šole in učiteljska.

Vnanje države.

Vsled smrti nemškega cesarja so se vsa pogajanja o **bolgarskih** zadevah mej vevlastmi prenehala. Tudi upliv Portine izjave, da je bivanje Koburžana v Bolgariji protizakonito, bode slabši, ker se v Sofiji sedaj zanašajo, da Rusija precej časa ne bode storila nobenega koraka v bolgarskem vprašanju. — Oficijska „svoboda“ piše, če je Porta hotela le Rusiji ustreči s tem, da je objavila, da je Koburžan nezakonit vladar, in se ne misli proti Bolgarom posluževati sile, v tem slučaju, bode si ohranila udanega vazala. Ko bi pa mislila Turčija energično postopati, tedaj bodo bolgarski narod hrabro branil svojo svobodo in utegne se pripetiti, da

si pribori nezavisnost. Turški državniki morajo vedeti, da imajo Bolgari tudi svojo vojsko za brambo domovine. Res se sedanji položaj ne strinja z Berlinsko pogodbo, toda tega ni zakrivila sedanja bolgarska vlada, temveč oni, ki so 9. avgusta odpeljali s silo kneza Aleksandra. Vlada, ki v zvezi vsem rovanjem od zunaj vzdržuje red v deželi, ne more biti odgovorna za delo onih, ki so hoteli napraviti izgrede. Turčija naj bi zahtevala, da vlasti izrekó, da obsojajo postopanje Rusije, ki je po hajduški odstranila kneza Aleksandra. „Tirnovska Konstitucija“ objavila je program stranke Karavelova, katerega glavne točke so: Ohranjenje ustave, varstvo državljanских pravic, sporazumljenje z Rusijo na podlagi obojestranskih koristij, čustev in pravičnosti.

V Makedoniji in Stari Srbiji se baje nabirajo ustajniki, ki mislijo udreti v Bolgarijo. Mej njimi je nekda posebno dosti Črnogorcev, ki prihajajo iz Carigrada in trdijo, da so na potu v domovino. **Turška** oblastva pa vse to mirno gledajo, kakor se kaže, nikakor neso več voljna Bolgarije varovati puntarskih poskusov emigrantov. Ker Bolgari nečejo ubogati Turčije, njim tudi slednja ne bode več šla na roko.

Predsednik rumunskega senata Ghika ni mogel sestaviti novega ministerstva. Kralj je sedaj naročil Bratianu, da sestavi novo vlado. Slednji je baje ministerstvo že sestavil. V novem ministerstvu so skoro vsi prejšnji ministri. Izstopili so le Radu-Mihai, Stateru in Sturdza. Novi ministri so: general Barozzi (vojsko), Gieni (pravosodje) in Dimitrescu (nauk). Ker je vojni minister nov, soditi smemo, da so bile novod ostavki ministerstva nerednosti v vojnem ministerstvu. Pomenljivo je pa tudi, da je minister Sturdza odstopil. Slednji je bil posebno prijazen Avstriji in Nemčiji. Pred nekaterimi tedni bil je na Dunaji in v Berlinu, kateremu potovanju se je pripisovala velika politična važnost. Njegov izstop iz ministerstva je morebiti znamenje, da se Rumunija hoče bolj blizati Rusiji.

Komisija francoske zbornice je dovolila kredit za pet generalnih vojnih inspektorjev, ko je vojni minister zagotovil, da bode generalne inspektorje imenoval samo za jedno leto. Da bi se pa generalni nadzorniki ne smeli odstaviti ali smeli dalje služiti, nego je sedaj dovoljeno divizijskim generalom, s tem večina ni bila zadovoljna. Posebno radikalci so se upirali, da bi se z imenovanjem generalnih nadzornikov takorekoč obnovilo maršalsko dostojanstvo.

Angleška spodnja zbornica dovolila je vladi 20 milijonov funtov sterlingov za nakup neke železnice in grajenje novih železnic v Indiji.

Mej Italijo in Abesinijo se dosedaj ni prišlo do boja. Kakor se kaže, ne marajo niti prvi niti drugi začeti, kar je čisto naravno. Italijani imajo premalo vojakov, da bi mogli prodirati v deželo in torej rajši čakajo sovražnika v utrdbah. Njeguševe čete so pa preslabo oborožene, da bi mogle napasti italijanske pozicije, če tudi bi lahko z uspehom zabranile sovražniku daljšo pot v deželo. Oboji so se pa že naveličali čakanja in Njeguš se baje misli že začeti pogajati z Italijani za mir. K temu ga pa silijo napadi mohamedanskih rodov, ki od drugih stranij silijo v deželo.

Dopisi.

Iz Celovca 9. marca [Izv. dop.] Na Koroškem dela se glede nemštva sila veliko. Ne bode govori o šolah in splošnem terorizmu na našo narodnost, kajti od najnižjega pisarja in gori do prvega deželnega uradnika so vsi jedini v tem, da se Slovenec na Koroškem mora zatreti; zaradi tega napenjajo se proti slednjemu tudi vse sile in gorje onemu, ki se drzne proti tem naklepom po robu postavljati se. Ni še dolgo tega, ko se je naš dež.

predsednik slovenskemu župniku, ki ga je obiskal izrazil: „Sind sie vorsichtig, halten sie sich fern von allen politischen Agitationen; für nationale Umtriebe ist hier in Kärnten kein Feld, ein solches kennen sie heute nur noch jenseits der Karawanken finden“. — Ako si sme toliko oblast nad posamezniki prisvojati naša prva uradna osoba, potem si morete misliti, kako li smejo z revnimi Slovenci po deželi ravnati druge korifeje, ki so navlaš v to raztrošene po vseh krajih slovenskega Korotana. Ne bodem Vam še dalje razkladal našega položaja naj zado-stuje to malo, da vidite, kako se nam godi. Vse se od naših nasprotnikov in drugih mogotcev že v kali zaduši, zatorej se koroškim Slovincem le tu in tam posreči storiti kak mali korak naprej.

Ciril-Metodove podružnice začele so po Koroškem rasti, in to je našim nasprotnikom trn v peti. Na vse mogoče načine se togote nad tem in dosledno trobijo po svojih umazanih listih v svet, da teh podružnic na Koroškem ne snujejo tukajšnji Slovenci sami, marveč so od Kranjcev v to naščuvani. Kdo pa pri nas mej Nemci hoče imeti prvo besedo, to je na široko nam vsakemu znano. Može, ki so nekda uživali dobroteranjskega Andreja Einspielerja in se danes ne nahajajo ravno v posebno dobrih gmotnih razmerah, poskušajo na vse mogoče načine begati svoje privržence in hujskajo neprestano zoper nas jedino le zaradi tega, ker jim „nese“. Imena teh mož naštel Vam bodem pri drugi priliki.

Ravno, ko sklepam to pismo, prileplje postrežek na vogale naznanilo o smrti nemškega cesarja in prihodu prestolonaslednika v Berlinu. To naznanilo izdale so „Freie Stimmen“. Brr!

Tako se godi pri nas na Koroškem! Nemci smejo vse uganjati; koroški Slovenec pa je že državi nevaren, ako prejema pod jednim zavitkom deset listov „Mira“ in bere „Parlamentärja“.

S spodnjega Štajerskega 11. marca.

[Izv. dop.] (Lažejo strastno, pa lažejo slabo.) Rahel opisuje neke v svojih pismih, kako „kolosalni“ nasledki bi se pokazali, ko bi kdo znal tako prav korenito lagati in laž porabljeni. Resnico bi kar strah in groza obhajala; bila bi čisto neznanatna, kakor lahen vzdih, kot „regret“ na svetu, pa lažnjivci našega časa samo šušmarijo; kako velikanski hočejo tudi svoj posel raztegniti, vender se jim vidi koj, da njih duša ne pozna resnice, in da se laganja neso temeljito naučili.

Teh besed smo se v sedanjem času nehoti spominjali, čitajoč „slavni“ Rakushev listič, Celjsko „Vahto“, in dr. Foreggerjevo zadnjo interpelacijo.

Ni dolgo od tega, ko je ta listič — v št. od 15. januarja t. l. — prinesel notico, da, kakor „vahta“ posnema iz „nekega“ slovenskega lista „g. c. kr. ministerijalni svetnik Levičnik, izprahuje sodnijske uradnike, ki se predstavijo njemu kot personalnemu „referentu“ za spodnje Štajersko ustno in pismeno „iz slovenščine“.

Notica pa je bila izmišljena pri „vahti“, ki jo je prva prinesla.

No sedaj pa so začeli naši nasprotniki, — poštenjaki, kar „en gros“, take lažnjive in izmišljene vesti fabricirati.

vanj nanosil sila božja literarnega gradiva. Kdor se namreč hoče natanko poučiti o književnosti slovaški, ta mora poseči po teh „Slovanskih zakladih“ v katerih se posebno odlikuje Hurbanova razprava „Slovensko a jeho život literární“.

Ostala dela naj omenimo kratko. V Banski Bistrici izdal je l. 1846. knjigo „Slovo o spol-kách miernosti a nedelních školách“, kajti v Hlbokem, kjer je bil pastor, osnoval je društvo zmernosti, in da bi koristil tudi širšemu občinstvu, spisal je in izdal rečeno knjigo. V področju lepe književnosti zabeležiti nam je „Svatoplukovec, anebo pád říše velkomoravské“ (l. 1844), „Gottšalk“, zgodovinska povest l. 1861, in „Olejkár“, zgodovinski roman, kateri prištevamo k najlepšim delom Hurbanovim, in kateri roman ima stalno vrednost.

Leta 1861. so izšle na Dunaji njegove pesmi „Pjesne na teraz“, katerih mnoge so se tako močno prikupile in udomačile po vseh Slovakah, da so postale popolnoma narodno blago. Poslednje delo mu je životopisna črta „Ludevít Štúr“, izšla v novih „Slovanskih Pohladah“, ki jih izdaje Hurbanov sin Hurban Vajanský.

To je v kratko književno delovanje Hurbanovo.

Nič manj zanimljive so politične borbe, v katerih je Hurban neustrašeno zastopal rojake svoje. Hurban je bil Štúrov pristaš v dejanji in besedi. Burno leto 1848. je vznemirilo vse narode avstrijske in vsak narod je potreboval močnih voditeljev. Hurban se je l. 1848. zibal v sladkih nadah, misleč, da napoči tudi Slovkom srečnejša doba samostalnega političnega življenja. Videl je, kako so se puntali Mažarji; videl je, kako so se Hrvati pripravljali na boj za svobodo pod banom svojim slavnim Jelaićem; videl je, da v toli kritični dobi potrebuje Dunaj udanih bojnikov. Hurban je tedaj stopil Slovkom na čelo, jel organizovati narodno vojsko; Dunajska vlada je to videla in vedela ter se ni temu protivila. Hurban je radi tega dobil še več poguma ter se je namerjal združiti še z ostalimi Slovani. V ta namen je šel v Zagreb in Beli Grad, potem se je napotil v Banat, od tod pa k našim rojakom na zahodnem Ogerskem. Mej Slovani na Ogerskem je kakih 17.000 slovenskih luteranov, katere je mislil Hurban pridobiti za svojo idejo. Hodil je od pastora do pastora slovenskega, unemal jih za upor, ali našim rojakom je že takrat otrpelo narodno čustvo, in Hurban se je vrnil takorekoč praznih rok k rojakom svojim, „v deželo Matjažovo“,

katero jo mislil osvoboditi ogerskega gospodstva, kakor je to nekda storil Matjaž Trenčinski. Zbral je tedaj vrle in zveste rojake svoje, oborožil jih kakor je mogel in znal ter vodil proti mažarskim četam. In bil je srečen vojskovodja; potolkel je dvakrat mažarske čete, prvič pri Brezovini, a drugič pri Budatinu. Tako je postal Hurban najpopularnejši sin svojega naroda; postal mu je verski učitelj, pisatelj, politični bojevnik in vojskovodja. Nato je šel k prestolju prosit samostalnosti za Sloake, toda Dunajska vlada ga ni uslišala, a ogerska ga je preganjala, razpisavši nagrado za njegovo glavo.

Neprijatelji naši nazivajo radi avstrijske Slo-vane panslaviste, osobito Slovaki so jim veliki panslavisti. Radi tobožnjega panslavizma zaprli so Mažarji Slovkom tri gimnazije, razpustili „Matico“ a nje veliko glavnico konfiskovali ter razpustili književna društva v Požunu in Levoči. Kdo bi mogel verjeti, da so pohlevni Slovaki nevarni panslavisti? Slovaki hočejo biti in ostati Slovani, vidijo le v slovanstvu spas svoj, in to je panslavizem. Štúr in Hurban kot dva največja zastopnika Slovakov osnovala sta bila in jela izdajati l. 1845. časopis „Slovenske Národné Noviny“. V tem časniku sta jela pisati v slovaškem narečju, opustivši češki jezik,

V št. od 1. marca ve zopet povedati „vahta“, da je „nek“ ud Celjske „ruske pisarne“ pripovedoval, da bo izpraznjeni Celjski notarijat dobil Slovenca.

Seveda je zlobna laž, da bi kateri Slovenec to — posebno pa patronom Celjske „vahte“ sploh kaj pravil; sicer pa je želeli v državnem in pravosodnem interesu, da bi to resnica postala in da bi Celjski notar bil mož, slovenščine zmožen, — Slovenec.

Tudi dr. Foregger je v svoji interpelaciji pogrel isto izmišljotino o tem slavnem „nekem“ udu „ruske pisarne“.

Razen tega pa je dr. Foregger povedal še jedno jednako izmišljotino, namreč, da se „pristaši slovanofilske stranke“ na spodnjem Štajerskem bahajo, kakor da uplivajo pri nameščavanju sodnijskih uradnikov, in da se ni nikdar pripetilo, da bi kasnejši dogodki takega bahanja ne potrdili, je izmišljeno!

V št. od 8. marca t. l. pa pravi zopet „vahta“, da „Slovenci“ zatrjujejo, da je notar dr. Firbas v Brežicah za notarja v Celji toliko, kakor že imenovan. Izmišljeno po vsem!

Vse te laži, ki jih vedoma patroni Celjskega lističa spravljajo v vahtine predale imajo jasen namen: Pritiskati na ministerstvo, da bi posebno pri imenovanjih za spodnje Štajersko tako postopalo, kakor bi gospodje pri c. kr. okrožnej sodniji v Celji radi imeli in nadalje, da bi očrnil in spodkopali g. ministerjalnega svetnika g. Levičnika, katerega so že tolikokrat javno pa brez uspeha v lističih napadali, češ, od njega — ker družega Slovenca pri ministerstvu ni — zvedo slovenski voditelji in slovenske stranke vse že naprej, kaj se snuje pri ministerstvu.

Kar neso dosegli prej s svojimi napadi na „personalnega referenta“, to hočejo sedaj na drug način z lažmi doseči.

Namen imajo dovolj zloben in „dobre volje“ jim tudi ne primanjkuje; ali uspeha ne bodo imeli, kajti postopajo prebedasto! Začeli so tako na debelo fabricirati te laži, ki imajo vse ... isto marko, tako se na prvi mah spozna: „kam pes taco moli“. Vidi se pač našim nasprotnikom na prvi mah, kakor smo zgoraj rekli, da njih duša ne pozna resnice, da pa se laganja neso temeljito naučili; še pri laganji le šušmarijo.

Domače stvari.

— (Strossmayerjev večer) bode, kakor smo že omenili, dne 17. t. m. zvečer. Ustopnice dobivajo se samo še danes in jutri v „Narodni Tiskarni“, na kar opozarjamo rodoljube in častilce Djakovkega vladike.

— (Pri Djakovske slavnosti) bode „družbo sv. Mohorja“ zastopal kanonik in vladški kancelar prečastiti gospod Lambert Einspieler kateri bode vladiki Strossmayerju izročil posebno addresso društva.

— (Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“) imenovalo je včeraj dne 12. t. m. pri svojem izrednem občnem zboru preuzvišenega gospoda vladiko Strossmayerja jednoglasno svojim častnim članom.

katerega so se do tedaj posluževali tudi Slovaki ter sta tako razdružila Slovake od češke književnosti. To književno odcepljenost so obžalovali češki rodoljubi zelo, ker jim ni bilo prav, da se cepi jednorodni narod, ki bi se lahko posluževal jednega književnega jezika, ker so Čehi in Slovaki narod jednega jezika. Štúr in Hurban sta se odločila za ta razdvoj, ker sta v kritičnih časih mislila bolj koristiti Slovkom, ako jim pišeta v slovaškem, to je njim bolj razumljivem jeziku, in ker sta imela vero v drugačno spojitbo književno. Njiju ideja je bila, da bode ruski jezik postal jezik vseh Slovanov, in kadar pride ta doba, da se bodo tedaj Slovaki poprijeli ruščine kot književnega jezika, a narodu pa da je pisati v njegovem narečju.

Te ideje Štúrove in Hurbanove je dobro označil Lamanski v svojem delu „Slavjanstvo i mir budščago“, v katerem nam podaja Štúrove ideje o Slovanstvu. Vidimo, da je vse to bilo kulturno delovanje, katero nima s politiko nič opraviti; vidimo, da to ni državam nevaren panslavizem.

Z Miloslavom Hurbanom so izgubili Slovaki svojega največjega prvoboritelja in pisatelja, a slovanska kultura najiskrenejšega pospešnika. Večnaja mu pamjat!

— (Vladiko Strossmayer-ja) imenovali so častnim občanom nadalje občine: Kobarid, Kokarje, Sv. Lovrenc v Slov. goricah, Št. Vid na Vipavskem, Dornberg-Prvačina in Čitalnica Ptujška pa častnim članom. Živeli zavedni Slovenci!

— (Vladiki Strossmayerju) pošiljajo mnogobrojne občine hrvatske adrese, ki imajo večinoma naslednjo vsebino: Preuzvišeni gospodine! U sretni čas Vaše petdesetgodišnjice svečeničkoga života slavi cijeli naš narod dvojaku slavu. Neumrla djela Vaša: akademija i sveučilište, galerija slike i stolna crkva djakovačka, i na stotine drugih Bogom blagoslovljenih djela Vaših, koja narod vidi u životu i cvijetu, opominju nas, da zahvalimo Bogu, što nam je iz skromne građanske kuće podigao muža, koji je satvorio toliko orijaških djela slavi Božjoj i sreći svoga naroda. Druga je slava naša, što ste u djela Vaša ulili velikim duhom Vašim prodahnutu misao sloge ovoga teško izkušanoga naroda, da se Hrvati i Srbi, očuvav i jedni i drugi nooskvrnute i vierske i druge predaje svojih otaca, osjećaju onako jedinstvenim narodom, kako sam Bog hoće, kada dade, da jednim jezikom progovaraju. Slava je naša tim veća, što Vas možemo zdrava i vedra zamoliti, da ovoj i ovakovoj slogi na Vašoj zlatnoj misi dadete svoj blagoslov. Bog Vas blagoslovio zdravljem i srećom, da dugi život Vaš sve više poveća sreću našega naroda.

— (V Zagrebu) umrl je preteklo nedeljo g. dr. Leopold pl. Šram, odvjetnik, deželni in državni poslanec, mestni odbornik itd. v 58. l. dobe svoje.

— (Osepnice.) V zadnjih 24 urah za osepnici zbolel: O. Ozdravela 2 možka, 2 ženski, 1 otrok. Umrli: 2 možka, 2 otroka.

— (Ljubljana) je vsled včerajšnjega dežja in snega močno narastla. Tudi Sava je velika in kakor čitamo v Zagrebških listih, nadejati se je povodenj.

— (Deželna filokserna komisija) je 12. marca zborovala v Ljubljani. — Prišli so vsi člani, gg. dr. Vošnjak, dr. Mencinger, vodja R. Dolenc, nadinženir Witschl, tajnik kmetijske družbe G. Pirce, komisar Reichl in vladni svetnik Dralka. Predsedoval je g. deželni predsednik baron Winkler. Komisar Reichl je poročal o razširjanji trtne uši na Dolenjskem. V Kostanjeviškem okraji so so okuženi vinogradi vseh katastralnih občin, ne menj v Krškem. Trtna uš pa sega že tudi v Mokronoški in Novomeški okraj pri Beli cerkvi ter je konstatovana v Črnomeljskem okraji v Draščah, Grabljevci, Štrekljevci. Ameriška trtnica v Kostanjevici obsega 2 ha. Za ameriške trte se je oglašilo 24 posestnikov, ki so dobili 17.654 trt po 1 krajc. za šibo. Pri obravnavi o tem poročilu podudarjala je komisija, da bi moral za Kostanjeviško trtnico nastavljen biti strokovno izobražen vincar, kajti vsled tega, da trte neso bile že jeseni obrezane, pozeble so šibe in bo zdaj dobiti le malo zdravih. Obširna je bila razprava o sklepah deželne zbornice, storjenih v poslednji sesiji ter je komisija sklenila vladi priporočati, da v zmislu teh sklepov napravi še dve ameriški trtnici v Mokronoškem in Črnomeljskem okraji in da privoli podporo kmetijski družbi v ta namen, da napravi ameriško trtnico in vinograd na primernem kraju blizu Ljubljane. Zastran pouka, kako cepiti domača plemenca na ameriško trto, pa se bode naprosil deželni odbor, da dovoli na Grmu take kurze. Konečno je komisija sklenila ponavljati lanski sklep, da naj vlada predloži državnemu zboru zakon, po katerem se z ameriško trto na novo zasajeni vinogradi tekom 10—12 let ne smejo prodati eksekutivnim potom.

— (Izpred porotnega sodišča Ljubljanskega.) Pri prvi včerajšnji obravnavi trajajoči celih 6 ur, zatožena sta bila dva kmetjska fant: 18letni Fran Stare in 22letni Janez Šimnovec hudodelstva umora, ker je Staré na prigovor Šimnovca usmrtil 16letnega hlapca Franceta Jerišo pri Jurčku v sv. Valburge vasi v Smeledniku dne 25. decembra 1887. Ta umor, kakor ga zatožba kvalifikuje, je psihološko neumljiv, kajti iz obravnave in iz izpovedeb obeh zatožencev, se nikakor ne more pojmiti, zakaj je baš Fran Jeriša moral biti žrtev, zakaj sta si ravno njega Staré in sozatoženi Šimnovec izbrala, da mora biti umorjen. Dne 25. decembra l. l. bila sta zatoženca že pred litanijami v krčmi, po litanijah šla sta zopet v krčmo, kjer jima je ključar pravil, da misli vzeti Starétovo mater,

ki je bila vdova. Staré na to odvrne: „Če vzameš mater, bota oba cerknila!“ ter skoči z nožem proti Bitnerju. K sreči je krčmar prijel Staréta in odvrnil napad. Zapustivši krčmo zasukala sta se po stranski poti in prišla do Jurčkovega hleva, kjer ja je umorjeni Jeriša čul pogovarjati se in slišal besede: „Če ga ti ne boš, te bom pa jaz.“ Iz izpovedeb posname se toliko, da je Šimnovec umorjenega Jerišo iz postelje potegnil in pred hlev privlekel, kjer mu je Staré zasadil v truplo nož, katerega mu je Šimnovec posodil. Fran Jeriša je vsled rane v dveh dneh umrl. Porotniki so vprašanje glede umora zanikali, vprašanje glede hudodelstva uboja pa jednoglasno potrdili. Sodišče obsodilo je Staréta na 5, Šimnovca pa na 8 let teške ječe, poostrene s postom in tamnico.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Berolin 12. marca. Pogrebni spreved cesarja Viljema bode v petek.

Berolin 12. marca. „Norddeutsche“ javlja, da je državni kancelar po dogodkih zadnjih dni hudo prizadet. Smrt cesarjeva ni ga potrla samo duševno. Pojavila se je zopet njegova stara bolezen. Zaradi tega spremljal ga je Schweininger v Lipsko. Schweininger misli, da Bismarck potrebuje miru in da mora kolikor možno zdrževati se poslovanja.

Dunaj 12. marca. V Dunajskem Novem mestu predmestje Gröhr deloma preplavljeno. Iz drugih krajev Nižje Avstrijske, Češke, Moravske in Galicije naznanjajo se povodnji. Morava in Dija sta izstopili in popolnem prepluli okolico Olomuško in Mikulovsko. Granica (Weisskirchen) je v nevarnosti. Iz Olomuca odšli so tjakaj pijonirji.

Krakovo 12. marca. Štiri petine mesta so pod vodo. Na trgu vozijo se v čolnih. Veliko škode v vojaških skladiščih sena in v zalogah soli. V okolici Krakovski 28 vasij kakor v velikem jezeru. Močno poškodovana je transverzalna železnica.

Dunaj 13. marca. „Wiener Zeitung“ objavlja Bismarckov telegram Kalnoky-ju, izražajoč zahvalo na vseh iz raznih avstro-ogerskih pokrajin prihajajočih znakih srčnega sočutja na Nemčije žalosti, kateri pojavi so novi dokazi nerazrušljivega, na neomajljivi podstavi enakih interesov, tradicij in jednekega mišljenja, oprtega prijateljstva. Kalnoky odgovoril: Obestranski narodi so soglasni v prepričanju, da bodo prijateljske vezi, sklenene zaradi miru, prestale vsako izkušnjo. Avstro-Ogerska priznava s polnim zaupanjem v Viljemovem nasledniku isto tako iskrenega prijatelja svojega vladarja in svojih narodov.

Berolin 13. marca. Cesarjeva odredba državnemu kancelarju naznanja za postopanje vlade merodajne točke, obsejajoče popolni vladni program. Kot vrhovni zakon navaja se javna blaginja, kot najgotovjše jamstvo nepretrganega pospeševanja vladnih nalog pa, da se ohrani brambena sila. Dalje se našteva: Vestno izpolnjevanje državne in deželne ustave, popolno vzdrževanje načela verske tolerancije, vzgoja mladine v strahu božjem, gojitev narodno-gospodarskega napredka in kolikor možne varčnosti, razvoj umetnostij in znanostij. Končuje z besedami: Brez ozira na veleslavne velike čine bodi vlada moja dobrodelna, koristna in polna blagoslova.

Peterburg 13. marca. „Praviteljstvenij Vjestnik“ piše: Poleg želje carjeve, da se spominu pokojnega cesarja izkaže pristojno spoštovanje, priča carjevičovo potovanje v Berlin, da bodo obe vladajoči hiši tudi pri nasledniku vezale tesnega prijateljstva in vzajemnega zaupanja krepke vezi, ki že davno spajajo obe državi in katerim je bil cesar Viljem zvest do zadnjega izdihljeja. Te vezi naj bodo, kakor poprej, poročstvo trajnih mirnih odnosajev mej Rusijo in Nemčijo, ker so tako potrebne za obestransko blaginjo in za odvrnitev vsakeršnih mejnarodnih sporov.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

III. Gospod zbornični svetnik Karol Luckmann poroča v imenu odsekov o prošnji inženirja Arnolda Kramerja, zastopnika francoske

stavbene družbe: „Société anonyme ancien Etablissement Cail“ v Parizu, da se mu dovolijo tehniška pripravna dela za zgradbo lokalne železnice od Gorice čez Ribnico v Brežice s postranskimi črtami v Ljubljano in do ogerske deželne granice v smeru proti Karlovcu.

Odsek ne more proti osobi prosilčevi nič reči, ker mu o njej ni nič znanega. A kar se tiče privatnopravnih in javnih ozirgov, ni o tem nobenih pomislekov in zato predlaga odsek; slavna zbornica naj se izrazi v sem zmislu.

Predlog se vsprejme.

IV. Gospod podpredsednik Mihael Pakič poroča o tarifu javne tehtnice v Stobu, poslanem zbornici z dopisom c. kr. deželne vlade od 6. dec. 1887. Ta tarif je tako sestavljen: 1. za odtehtanje blaga per 100 kg. 2 kr.; 2. za 1 konja ali 1 kravo 10 kr.; 3. za pitanega vola 20 kr. Po mnenji odsekov sta oba prva tarifa primerna; le za tretjega se ne more izjaviti, ker ni vselej možno precej odločiti, ali je vol pital ali ne. Odsek misli, da bi namesto besede krava bilo vzeti besedo „rogata živina“, ali pa izpustiti besedo krava v 2. oddelku postaviti 3. oddelek za vsako rogato živino po 10 kr. Nadalje bi tudi bilo treba določiti tarife za odtehtovanje telet, prašičev, praznih voz itd., zategadelj predlaga odsek: „Slavna zbornica naj se izjavi v tem zmislu.“

Predlog se vsprejme.

Gospod predsednik poudarja v svojem konečnem govoru, da se je zbornica tudi tega, svojemu koncu se bližajočega leta, zdušno trudila pospeševati na vse moči koristi trgovine, obrta in prometa. Izreka potem visoki c. kr. deželni vladi za podporo sklepov zborničnih in slavnim uredništvom listov, izhajajočih v Ljubljani za brezplačno priobčevanje zborničnih sej in mnogih drugih poročil najudanejšo hvalo. Izreki še hvalo tajniku za njegovo neumorno delovanje, prosi tudi gospode zbornične svetnike, naj vsprejmejo njegovo najiskrenejšo hvalo za marljivo sodelovanje pri posvetovanjih zborničnih, ter izraža željo, naj novo leto prinese vsem obilo sreče. Gosp. podpredsednik Mihael Pakič zahvaljuje se v imenu zbornice gospodu pred. dniku za objektivno vodstvo obravnav ter mu želi srečno novo leto.

(Dalje prih.)

Poslano.

Iz poročila „Neue freie Presse“ posnel sem, da je v znanej „veleizdajski“ pravdi proti dr. Živnému državni pravdnik pl. Soos mej listi, o katerih je trdil, da so prejeli podporo iz Rusije, imenoval tudi „Slovana“. Ker bi to, ko bi bilo resnično, tvorilo **zločin obrekovanja po §. 209 kaz. zak.**, pisal sem odvetniku g. dr. Edmundu Marktbreiter-ju na Dunaji sledeče pismo:

„Blagorodni gospod!

Veselošpustovani gospod kolega!

Iz poročil Dunajskih listov o „veleizdajski“ pravdi proti dr. Živnému posnemam, da je državni pravdnik v teku obravnave mej listi, o katerih je trdil, da so prejeli podporo iz Rusije, imenoval tudi „Slovana“. Ker sem jaz skupno z Ivanom Hribar-jem v letih 1884—1887 izdajal v Ljubljani ilustrovan časnik z naslovom „Slovana“ in se omenjeni izrek tolmači tukaj vsesplošno tako, da je državni pravdnik imel v mislih najin list, prosim Vas, veselošpustovani gospod kolega! da se podaste k državnemu pravdniku pl. Soos-u ter ga v mojem imenu vprašate, če je s svojim izrekom mislil najinega „Slovana“ ali morebiti list, ki z istim naslovom izhaja na Dunaji, da bodem eventuelno vedel, kaj mi je storiti za obrambo najine časti.

Z odličnim spoštovanjem

udani

dr. Ivan Tavčar.

V Ljubljani, dne 5. marca 1888.

Na to prejel sem tale odgovor:

„Blagorodni gospod!

Veselošpustovani gospod kolega!

Vsled preoblega posla poslednjih dnij mogoče mi je še le danes odgovoriti Vam na prijazno pismo z dne 5. t. m.

Tekom cele obravnave proti g. dr. Živnému ni nikdo, tedaj posebno tudi ne g. državni pravdnik pl. Soos, izrekel, da bi bili Vi ali g. Ivan Hribar ali Ljubljanski list „Slovana“ prejeli podpore iz Rusije.

Sploh se je to očitalo le g. dr. Živnému, resp. njegovemu časniku „Parlamentär“ ju. Po tem takem po mojem mnenji nemate povoda v tej za deva sploh še kaj storiti.

S popolnim spoštovanjem

udani Vam kolega

dr. Edmund Marktbreiter.

Na Dunaji, dne 8. marca 1888.

Kakor je vidno iz tega odgovora, bilo je do-
točno poročilo „Neue freie Presse“, katero je potem
prešlo v provincijalne nemške lističe in katero je
tudi Ljubljanskim hudobnim jezikom dalo opravka
dovolj, tendenciozno popačeno in zadovoljujem se s
tem, da to konstatujem javno. „Laibacher Wochen-
blatt“-u in drugim nemškim lističem, ki so slastno
polotili se omenjene falsifikacije, da so blatili mene
in g. Ivana Hribarja, ne bodem pošiljal pojas-

nila. Ako imajo kaj poštenja, priobčili bodo stvar
sami od sebe; ako ne, tudi dobro: v njih ne bo deva
iskala obrambe svoje časti.

V Ljubljani, dne 12. marca 1888.

Dr. Ivan Tavčar.

Za Levstikov spomenik.

VI. izkaz.

Gospod Gregor Einspieler v Celovci . . .	1 gld. — kr.
„ J. Tomažič, župnik na Gradu . . .	1 „ — „
„ A. Karlin, kaplan v Ljubljani . . .	1 „ — „
„ A. Kalaa, kaplan v Ljubljani . . .	1 „ — „
„ A. Zlogar, kaplan v Ljubljani . . .	1 „ — „
„ Vaso Petričič v Ljubljani . . .	5 „ — „
V Žužemperku so darovali: J. Dereani . . .	
1 gld., Koncilija 50 kr., Pehani 1 gld.,	
Petercel 50 kr., J. Rorman 40 kr., go-	
spodičina H. Rosina 60 kr., V. Rosina	
2 gld., Šmorancer 1 gld., Tekster 50 kr.,	
dr. Volčič 2 gld., gospa Vrhovčeva	
1 gld., skupaj . . .	10 „ 50 „
Gospod L. Potočnik, dekan v Gornjem	
gradu . . .	2 „ — „
Izkazanih . . .	280 „ 34 „
Skupaj . . .	302 gld. 84 kr.

V Ljubljani, dne 10. marca 1888.

Odbor „Pisateljskega društva“.

Mnogoletna opazovanja. Proti slabosti želodca in pomanjkanju slasti do jedij, sploh pri vseh želodčnih boleznih se pristni Moll-ovi „Seidlitz-praški“ zelo odlikujejo od drugih sredstev, s svojim prebavljenjem pospešujočim in želodec okrepujočim uplivom. Cena škateljci 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja jih vsak dan A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj vedno izrecno Moll-ove preparate z njega varstveno znamko in podpisom. 3 (31—4)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji (192—251)
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Loterijske srečke 10. marca.

V Trstu:	76,	2,	13,	85,	78.
V Linci:	4,	88,	2,	20,	90.

Tujci:

12. marca:

Pri **Sionu**: Sohne iz Novega Jorka. — Schlegel z Dunaja. — Kramer iz Inomosta. Wellinger iz Budimpešte. — Menzinger s Krškega. — Goldmajer iz Bohinjske Bistrice. — Poppi iz Vidna.
Pri **Malič**: Sonnenfeld iz Devina. — Kralovsky, Schacherl, Pollak z Dunaja.
Pri **južnem kolodvoru**: Budschun iz Berolina. — Fürst z Dunaja. — Fischer iz Pulja. — Derbič iz Loke.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
12. marca	7. zjutraj	720.8 mm.	4.0° C	sl. szh.	obl.	24.20 mm.
	2. popol.	722.8 mm.	1.6° C	sl. svz.	snež.	dežja in
	9. zvečer	723.7 mm.	1.0° C	sl. svz.	obl.	snega.

Srednja temperatura 2.2°, za 0.6° pod normalom.

Dunajska borza

dné 13. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	77.5	—	77.60
Srebrna renta	78.70	—	78.75
Zlata renta	108.25	—	108.55
5% marcna renta	92.40	—	92.45
Akcije narodne banke	85.7	—	85.7
Kreditne akcije	268.20	—	268.2
London	126.95	—	126.95
Srebro	—	—	—
Napol.	10.04 1/2	—	10.04 1/2
C. kr. cekini	5.99	—	5.99
Nemške marke	62.32 1/2	—	62.35
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	130 gld.	25 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100 „	163 „	70 „
Ogerska zlata renta 4%	96 „	96 „	25 „
Ogerska papirna renta 5%	103 „	103 „	25 „
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105 „	105 „	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	117 „	—
Zemlj. obč. avst. 4 1/2% zlati zast. listi	127 „	127 „	25 „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	99 „	99 „	35 „
Kreditne srečke	100 gld.	178 „	75 „
Rudolfove srečke	10 „	21 „	50 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „	100 „	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	214 „	214 „	25 „

Bouillon-Extract.

Gomolična dišava.

(Trüffel-Würze.)

Fine moke za juho.

Centralna zaloga: Wien, I.,
Jasomirgottstrasse 6.

Maggi

Dobiva se v prodajalnicah delikates in kolonijalnega blaga
ter v droguerijah. (902—13)
Prodajajo: Peter Lassnik, H. L. Wenzel, Perdan, Schuss-
nig & Weber. — V Zagorji: Michelie, Iv. Müller, rud-
niška bratovska skladišča. — V Litiji: Ivan Waggonik.

Izjava.

Kakor sem zvedel od več strani, širi se vest,
da v mojej rodbini razsajajo osepnice. Treba se mi
zdi naznanjati svojim p. n. naročevalcem, da je do-
sedaj prizanašala ta bolezen — hvala Bogu! — ne
le mojej rodbini, temveč tudi mojim delavcem.

V Ljubljani, dne 12. marca 1888.

Alojzij Kunst,

čevljar v Židovskih ulicah št. 4.

Učenca

dobre šolske izobraženosti, ne pod 14 let starega, vsprejme
Ivan Opalk, trgovina z mešanim blagom v **Šmariji**
pri Jelsah na Štajerskem. (185—2)

Prodaja

smrekovih sadik.

V c. kr. centralni drevesnici pod Rožnikom
pri Ljubljani **proda se**

okolu 2 milijona

triletnih smrekovih sadik,

v skupinah po tisoč kosov, katerih vsaki z zavija-
njem vred 2 goldinarja stane.

Naročila proti uplačilu odpadlega zneska vspre-
jema c. kr. deželno gozdno nadzorništvo v Ljub-
ljani do 10. aprila 1888.

Od c. kr. dež. gozdarskega nadzorni-
štva za Kranjsko. (193—1)

V pojasnilo.

Razpečevalac Fohnsdorfskega pre-
moga v Ljubljani razširja poslednji čas
neke reklamne listke, v katerih se pro-
slavlja izvrstnost tega premoga ter zlasti
poudarja, da je ta premog za 33 1/3%
boljši kot Trboveljski in da ga kupuje
tudi c. kr. tobačna glavna tovarna v Ljub-
ljani.

Te trditve, ki škodujejo domačej
produkciji premoga, neso resnične in je
moramo torej tako-le popraviti:

1. da naš premog ni za 33 1/3%,
temveč samo za 15% ali k večjemu
20% manj vreden kot Fohnsdorfski;
2. da c. kr. tobačna glavna tovarna
več ne rabi Fohnsdorfskega premoga,
ker zaradi mnogega žvepla, ki ga ima
v sebi, razjeda rešetke (rošče), in sedaj
rabi zopet naš premog.

(192—1) Trboveljska
premogovniška družba.

CACAO
in
ČOKOLADA
VICTOR
SCHMIDT & SÖHNE

ki sta pri prvi Dunajske razstavi kuhinjske umetnosti
bili odlikovani z najvišjo odliko, častnim diplomom, sta
pristni samo, če imata našo uradno registrovano varstveno
znamko in firmo. (800—88)

Dobiva se pri vseh boljših trgovcih in prodajalcih de-
likates, v Ljubljani pri g. **etru Lassnik-u.**

Razpošilja se v provincije proti poštnemu povzetju.

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE,

c. kr. dež. opr. tovarnarji. Tovarna in centr. razpošiljalnica
Dunaj, IV., Allegasse Nr. 48 (poleg juž. kolodvora).